Durkheim is hot, Foucault is not?

De nieuwe slingerbeweging in de bestraffingssociologie

Tom Daems

Bespreking van: Philip Smith, Punishment and culture, Chicago: University of Chicago Press 2008, 219 pp., ISBN 978-0-226-76610-2; Michelle Brown, The culture of punishment. Prison, society, and spectacle, New York: New York University Press 2009, 251 pp., ISBN 978-0-8147-9100-4.

De boeken *Punishment and culture* van Philip Smith en *The culture of punishment* van Michelle Brown behoren tot een recente stroming in de bestraffingssociologie. Hierin staan (zoals de titels van de twee studies al doen vermoeden) de culturele aspecten van bestraffing centraal. Voor een goed begrip van deze *cultural turn* in de studie van bestraffing situeren we beide boeken eerst binnen de bestraffingssociologische traditie. Vervolgens bespreken we bondig de inhoud van het werk van Smith en Brown. We sluiten dit besprekingsartikel af met een aantal kanttekeningen.

Wat voorafging

Bestraffing is in enkele decennia uitgegroeid tot een uiterst populair studieobject in de sociale wetenschappen. Het was ooit anders. Pakweg een halve eeuw geleden klaagde Donald Cressey (1955) nog over het gebrek aan aandacht voor bestraffing. In zijn gebald overzicht passeerden in vogelvlucht de denkbeelden de revue van sleutelfiguren als Sutherland, Rusche, Ranulf, Durkheim en Sorokin, maar de balans was zijns inziens bijzonder mager. Cressey deed daarom een warme oproep – in het bijzonder aan de criminologie – om naast aandacht voor *making laws* en *breaking laws* ook een blik te werpen op *reacting toward the breaking of laws*.
Cresseys wens zou uiteindelijk in vervulling gaan. Dit was echter eerder te wijten aan de tijdgeest dan aan de inherente overtuigingskracht van zijn pleidooi. Vanaf eind jaren zestig tot ongeveer midden jaren tachtig verscheen een hele reeks zogenoemde revisionistische studies over bestraffing en sociale controle.[1] Ondanks heel wat onderlinge onenigheid waren ze het op één punt wel eens: het uitgangspunt dat we de strafgeschiedenis vooral kunnen lezen als een verhaal van ononderbroken vooruitgang en voortschrijdende humanisering werd in scherpe bewoordingen van tafel geveegd. Het bloedvergieten op het schavot mag dan wel verdwenen zijn, maar andere, minder in het oog springende, maar daarom niet

1 Onder meer Platts *The child savers* (1969), Rothmans *The discovery of the asylum* (1971) en *Conscience and convenience* (1980), Foucaults *Surveiller et punir* (1975), Ignatieffs *A just measure of pain* (1978), Melossi en Pavarini's *The prison and the factory* (1981), Cohens *Visions of social control* (1985) en Garlands *Punishment and welfare* (1985).

minder ingrijpende strafmodaliteiten en controlemechanismen kwamen er volgens de revisionisten voor in de plaats.
De analyses van de revisionisten waren om die reden doorspekt met observaties over macht en (klassen)strijd, over ideologie en onderdrukking, over belangen en het kapitalisme. Het straf- en controleapparaat werd vooral begrepen als een instrument ten dienste van de heersende belangen. *Punishment and social structure* van de Frankfurters Rusche en Kirchheimer werd in die periode opnieuw van onder het stof gehaald. Deze studie verscheen oorspronkelijk in 1939, maar kon in die tijd op relatief weinig belangstelling rekenen. De heruitgave in 1968 kreeg de wind wel in de rug en werd gretig gelezen in de kritische jaren zeventig. Dit had te maken met de wijze waarop Rusche en Kirchheimer evoluties op het vlak van bestraffing verbonden met ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en het kapitalisme: 'every system of production tends to discover punishments which correspond to its productive relationships' (Rusche & Kirchheimer 1968, p. 5). Na de publicatie van *Surveiller et punir* in 1975 verschoof Michel Foucault naar het middelpunt van de aandacht en drukte zijn stempel op de bestraffingssociologie.
Vanaf midden jaren tachtig keerde het tij. Het revisionisme leek over zijn hoogtepunt heen. Zowel in eigen rangen als daarbuiten kwam er kritiek. Studies geïnspireerd door de Duitse socioloog Norbert Elias, zoals Spierenburgs *The spectacle of suffering* (uit 1984) en Frankes lijvige *Twee eeuwen gevangen* (uit 1990) legden enerzijds een aantal beperktheden bloot in de kritische bestraffingssociologie van die tijd en sneden anderzijds een hele reeks nieuwe vraagstukken aan die betrekking hebben op het gegeven dat bestraffing doorgaans plaatsgrijpt binnen bepaalde moreel en cultureel gedefinieerde grenzen. In die periode werd ook de bijdrage van Emile Durkheim aan de discussie herbekeken en in een meer positief daglicht geplaatst (Garland 1990). Kortom: de studie van bestraffing leek zich los te maken van een eenzijdig controlegericht perspectief en nieuwe inspiratiebronnen aan te boren, zodat andere dimensies van het bestraffingsvraagstuk zichtbaar en inzichtelijk konden worden gemaakt. Tegen die achtergrond deed David Garland in *Punishment and modern society* (1990) een pleidooi voor een multidimensionele bestraffingssociologie, die de inzichten van verschillende auteurs (Durkheim, Marx, Foucault, Weber, Elias en Geertz) en tradities zou bundelen om bestraffing in al haar complexiteit te begrijpen (Daems 2009).
Maar zoals Philip Smith in *Punishment and culture* terecht opmerkt, kreeg Garlands multidimensionele bestraffingssociologie in de praktijk eigenlijk niet zoveel directe navolging (p. 24). Zo stak feministe Adrian Howe (1994, p. 70) enkele jaren later in *Punish and critique* de draak met de 'warm, murky, synthesising schematisations of this post-revisionist age' – waarmee ze uitdrukkelijk naar Garlands pluralistische bestraffingssociologie verwees. Dat Garlands multidimensionele bestraffingssociologie niet onmiddellijk aansloeg, blijkt echter vooral uit de wijze waarop bestraffing sindsdien werd bestudeerd: dit gebeurde (en gebeurt) immers nog steeds grotendeels vanuit één welbepaald perspectief. Zo werd er onder meer inspiratie geput uit de herontdekking van het latere werk van Foucault (de zogenoemde *governmentality*-studies), uit de these van de risicosamenleving en daaraan gekoppeld die van de risicojustitie, uit de verdere populairisering van de eliasiaanse sociologie, onder meer om de emotionele dimensies

van bestraffing te begrijpen, uit de heropleving van de kritische criminologie tegen de achtergrond van een postfordistisch productie- en consumptieapparaat, enzovoort (Daems 2008). Het is tegen die achtergrond van versplintering (eerder dan integratie) dat we de boeken van Smith en Brown moeten lezen: beide studies trachten binnen dit ruimere debat de culturele dimensie op te lichten en voeren op hun eigen manier een pleidooi voor de culturele studie van bestraffing.

Philip Smith en de nieuwe Durkheim

In *Punishment and culture* zet Philip Smith de Franse socioloog Emile Durkheim op een voetstuk. Dat is niet geheel toevallig. Smith is verbonden aan de Universiteit van Yale en heeft zich daar (onder meer met zijn Yale-spitsbroeder Jeffrey Alexander, aan wie Smith het boek opdraagt en die hij omschrijft als een 'eminent Durkheimian' (p. viii)) opgeworpen als een sleutelfiguur in de culturele sociologie. Smith en Alexander zijn pleitbezorgers van het zogenoemde 'strong program in cultural sociology'. In een programmatorisch essay uit 2001 schrijven ze hierover het volgende: 'To believe in the possibility of a "cultural sociology" is to subscribe to the idea that every action, no matter how instrumental, reflexive or coerced vis-à-vis its external environments (...), is embedded to some extent in a horizon of affect and meaning' (Alexander & Smith 2001). Tegen deze achtergrond hoeft het niet te verbazen dat Smith zijn pijlen richt op bestraffing. Bestraffing is immers hét thema bij uitstek waar instrumentele overwegingen en dwangmatigheid uitdrukkelijk op de voorgrond treden. Een zelfverklaarde neo-Durkheim die kan aantonen dat zelfs bestraffing vooral door een cultuursociologische bril gelezen kan en moet worden, verschaft in die zin extra munitie voor de eigen programmatorische agenda en kan potentieel een bommetje doen ontploffen in de cirkel van de bestraffingssociologie.
Smith gaat daarom ook explosief te werk. Het boek is opgevat als een lang uitgesponnen kritiek aan het adres van Michel Foucault en een poging om – geruggensteund door de 'nieuwe Durkheim' die centraal staat in de hedendaagse culturele theorie (p. 8) – een 'radically anti-Foucauldian position' uit te werken (p. 16). Volgens Smith deed de Franse filosoof twintig tot dertig jaar geleden een revolutie losbarsten, maar intussen is deze afgekoeld tot een 'normal science' die 'cloned books and articles' produceert. Hij tovert daarbij overigens een mooie metafoor uit de hoed:

> 'Just as Swedish design has become mainstream over the past thirty years, where there was once thinking outside the box we now have a flat-packed IKEA-criminology. This allows readymade concepts to be bolted together to provide a simple, visually attractive and workable enough explanation in any field where formal social control is at hand.' (p. 4)

Smith voegt eraan toe dat hij de metafoor niet te ver wil drijven, maar de boodschap is wel duidelijk: de pessimistische en op controle gerichte kritische sociale wetenschap heeft haar hoogdagen gekend en maakt een vermoeide indruk. Het is

de nieuwe Durkheim die ons moet verlossen van de Zweedse doe-het-zelfcriminologie (zie ook Smith & Alexander 2005). In het eerste hoofdstuk bespreekt hij om die reden in snel tempo een aantal kernideeën van Durkheim en vult deze verder aan met werk van Bakhtin, Barthes en Douglas.
Smith wil vooral de betekenende, expressieve dimensie van bestraffing op de voorgrond plaatsen en doet dit door middel van een reeks gevalstudies. Zo gaat hij in het tweede hoofdstuk van het boek in op de neergang van openbare terechtstellingen. Smith spreekt over het 'cultureel falen' van dergelijke executies. Oorspronkelijk werden ze opgezet als 'schoonmaakoperaties' die de orde moesten herstellen en de moraal en de heilige status van de wet dienden te vieren. Binnen een dergelijke theatrale setting werd gehoopt dat ook de crimineel zijn rol zou spelen. Vanaf einde achttiende eeuw was dit echter steeds minder het geval. Criminelen die te veel spijt betoonden of bewondering opwekten of die de terechtstelling gebruikten om een bepaalde boodschap of beeld van zichzelf de wereld in te sturen, zaaiden semiotische verwarring. Volgens Smith hadden we dus te maken met een communicatief falen dat om hervorming smeekte. Een van de voorstellen tot hervorming was daarom dat terechtstellingen voortaan achter gesloten deuren zouden plaatsgrijpen. Smith beklemtoont daardoor de kracht van dramaturgische en communicatieve overwegingen en onderscheidt deze van humanitaire of civiliserende invloeden.
In hoofdstuk 3 bekijkt hij de geboorte van de moderne gevangenis vanuit durkheimiaans perspectief. Ook deze instelling is rijk aan symboliek. Gevangenissen werden aan het einde van de achttiende eeuw gezien als broeiplaatsen van wanorde en contaminatie. In die tijd waren gevangenissen nog geen totale, volledig van de buitenwereld afgesloten instellingen. Volgens Smith waren het 'semiotic disasters' (p. 63) en het hervormingspad naar de moderne gevangenis moet daarom vooral in semiotische termen begrepen worden:

> 'Prison reform has been understood variously: as the imposition of a new form of power, as a humanitarian or religious attempt to redeem souls and replace Bastilles with accountable institutions, and as a manifestation of the growth of expert knowledge. Another way to see this process is in semiotic terms. The case of Newgate and others of its time suggests that the birth of the prison was an attempt to purify a problematic institution, just as the reform of public capital punishment was an effort to repackage a failing ritual. The Victorian penitentiary's obsession with order arose not from some transcendental will to power but from growing disgust at disorder.' (p. 68-69)

De moderne gevangenis werd daarom opgevat als een 'temple of purification': properheid en orde stonden voorop. Smith ziet hier overigens ook parallellen met de hedendaagse hoogbeveiligde 'supermax-gevangenissen'.
In het vierde hoofdstuk besteedt Smith aandacht aan het panopticon van Jeremy Bentham. Hij kritiseert daarbij wetenschappers (onder wie Foucault) die het panopticon al te oppervlakkig bestudeerd hebben. Foucaults beeld van het panopticon stemt niet geheel overeen met de visie van Bentham: het ging om veel meer dan observatie en disciplinering. Bovenal, zo licht Smith toe, was het panopticon

bedoeld als een communicatieve instelling, die open was naar de vrije samenleving en die een boodschap gericht op afschrikking diende uit te sturen.
De twee laatste gevalstudies van het boek hebben opnieuw betrekking op de doodstraf. Zo is hoofdstuk 5 volledig gewijd aan de guillotine. Ook hier is Smith vooral geïnteresseerd in de betekenissen die de machine omhulden en die betrekking hadden op efficiëntie en het verlichtingsdenken: '(...) the mechanism of death became encoded as a sacred object that crystallized in a positive way the emergent ideologies of a new political order' (p. 125). Hij gaat echter ook in op de lugubere discussie die ontstond omtrent het onthoofde lichaam, waardoor ook de guillotine op haar beurt omgeven werd met ambivalente betekenissen. De elektrische stoel staat centraal in hoofdstuk 6. Ook hier staan betekenissen van reinheid en pollutie voorop:

> 'Just as the guillotine replaced earlier botched, disorderly, and degrading punishment, just as the hidden execution was a response to the vice and carnival of the public death, and just as the Victorian prison emerged from the chaos and filth of the early-modern jail, the cultural origins of the electric chair lay in the perceived pollution of a prior punitive method, hanging.' (p. 143)

Bij de eerste executie – in 1890 – liep het echter al mis: Kemmler had twee rondjes elektrische schokken nodig alvorens hij de pijp aan Maarten gaf. De kritiek op de executiemethode dook onmiddellijk op en zou niet meer verdwijnen. Maar het was nog wachten tot de jaren tachtig alvorens de stoel echt geassocieerd werd met afschuw en wanorde en dat de dodelijke injectie haar opwachting maakte. Om die reden meent Smith dat we de intrede van de gifspuit eveneens binnen een durkheimiaans kader dienen te begrijpen: als een defensieve reactie op het 'semiotic excess' van de elektrische stoel.

Michelle Brown en de 'penal spectator'

Het boek *The culture of punishment* van Michelle Brown, die verbonden is aan de Universiteit van Ohio, is minder ambitieus van opzet. Brown verwijst meermaals instemmend naar het werk van Philip Smith en laat zich door het boek heen ook inspireren door de culturele criminologie, maar haar studie is minder programmatorisch van aard en daardoor ook minder polemisch van toon. Het boek is vooral opgebouwd rond de figuur van de 'penal spectator', dit wil zeggen: hoe mensen die geen directe band hebben met bestraffing, toekijken en zich inlaten met vraagstukken die betrekking hebben op bestraffing. In het eerste hoofdstuk licht Brown toe hoe ze zelf een 'penal spectator' werd tegen de achtergrond van massale opsluiting in Amerika:

> 'It seemed clear that the US penal system remained the most invisible and overlooked of justice institutions and that the reasons for this strange inattention were remarkably thin and undertheorized. It also seemed clear that

> a generation of criminologists and sociologists were taking on a deep sense of urgency in mapping these penal transformations and arguing their meanings. I remember thinking that, as a citizen and potential criminologist, I bore some responsibility and accountability in this new understanding, as it was developing against the relatively quiet backdrop of unprecedented prison expansion and mass, racialized incarceration in the United States.' (p. 2)

Het boek werd geschreven vanuit de ervaring dat de verhalen over bestraffing die circuleren in de buitenwereld, sterk verschillen van de realiteit achter tralies. Amerikaanse burgers hebben vooral toegang tot bestraffing via culturele praktijken die ver verwijderd zijn van formele instellingen zoals gevangenissen. Het is die spanning tussen 'punishment lived' en 'punishment imagined' die Brown op de voorgrond plaatst. De 'penal spectator' bevindt zich op een veilige afstand en is afgeschermd van de meest fundamentele kentrek van de straf: het toebrengen van leed. Die afstand zorgt er tevens voor dat bestraffing volgens Brown te weinig wordt bevraagd in de Amerikaanse samenleving. Het boek bevat dus ook een boodschap. Brown wenst na te gaan hoe bestraffing herdacht kan worden als een praktijk die doelbewust gericht is op leedtoevoeging en waarvoor wij allen, vanuit onze betrokkenheid als 'penal spectators', verantwoordelijkheid dragen.
Het grootste deel van het boek bestaat uit gevalstudies waarin een bepaalde vorm van 'penal spectatorship' aan bod komt. In de hoofdstukken 3 en 4 behandelt ze vooral de spanning tussen realiteit en spektakel. Brown besteedt aandacht aan het fenomeen van gevangenisfilms en andere tv-programma's waarin gevangenissen figureren. Ze bespreekt hier films zoals *Shawshank redemption*, *The matrix* en *Minority report*. Brown merkt daarbij het volgende op:

> '(...) it is incredibly difficult to find a popular, mainstream representation of prisons which privileges over spectacle, the kinds of complex narratives necessary to challenge our presumptions about prisons, a finding that I would argue indicates something profound about efforts to represent punishment and the viewing culture we have created around such penal predicaments.' (p. 80)

Hoofdstuk 4 is gewijd aan gevangenistoerisme. Hier illustreert Brown hoe een bepaald type van 'penal spectator' geproduceerd wordt. Wederom blijkt hoe aantrekkelijk de spektakelwaarde van de straf is. Vooral de nachtelijke bezoeken aan uitgerangeerde gevangenissen – de zogenoemde 'prison ghost hunts' en de 'Halloween'-feestjes – baden in sensatie en zijn uiterst populair en lucratief. Maar hetzelfde geldt voor heel wat van de rondleidingen in het dagprogramma van de historische sites: bezoekers worden vooral herinnerd aan de namen en details van beruchte criminelen die in de instelling verbleven hebben; hun aandacht wordt toegeleid naar bepaalde incidenten (vaak gewelddadig van aard) die zich op diverse plaatsen in de instellingen hebben afgespeeld; en ze mogen zich vergapen aan de gadgets en souvenirs die bedoeld zijn voor de gevangenistoeristen. Brown wijst echter ook op de ambivalenties inherent aan het gevangenistoerisme en illustreert hoe ook het personeel in dergelijke sites worstelt met de spanning tus-

sen het bevragen van de complexiteit van vrijheidsberoving en gemakkelijke sensatiezucht, het schipperen tussen museum en pretpark.
In hoofdstuk 5 bespreekt Brown de gevangenenkampen van Guantanamo en Abu Ghraib. Guantanamo blijft grotendeels een mysterieuze en zorgvuldig afgesloten instelling waarover weinig informatie naar buiten sijpelt. Abu Ghraib daarentegen kon op massale blootstelling rekenen toen de foto's van mishandeling en foltering van Iraakse gevangenen wereldwijd nieuwswaarde kregen. Brown beklemtoont daarbij de impact van de technologie: soldaten zeulen nu camera's, telefoons en pc's met zich mee en dit maakte een ongezien media-event mogelijk. Foto's die als trofeeën en souvenirs waren bedoeld, gingen in een mum van tijd de wereld rond.
De laatste gevalstudie gaat in op de wetenschap. Brown herbekijkt een van die bijzondere momenten uit de recente geschiedenis: de publicatie van Martinsons bekende artikel 'What works? Questions and answers about prison reform' uit 1974, dat al vlug geassocieerd werd met het idee dat behandelingsprogramma's niet zouden werken. Net zoals gevangenisfilms en -rondleidingen of de foto's vanuit Irak wist ook dit artikel heel wat aandacht los te weken. Het heeft ook bijgedragen aan de vernauwing van de parameters waarbinnen in de daaropvolgende jaren over rehabilitatie gesproken kon worden, namelijk binnen een instrumenteel 'what works?'-kader. Brown stipt daarbij overigens aan hoe Martinson zijn eigen 'penal spectatorship' verwerkte in zijn reactie op de kritieken: zijn eigen ervaringen met criminaliteit als inwoner van New York en als vader van een zoon die het slachtoffer werd van een overval, bepaalden mede zijn houding ten aanzien van rehabilitatie.

Een slingerbeweging?

Zowel Smith als Brown slaagt erin om de meerwaarde van de culturele analyse te illustreren en vraagt daarbij aandacht voor de communicatieve en expressieve dimensies van de straf. Ook de discussies over straf en consumptie en de perspectiefwissel naar de 'penal spectator' zijn verrijkend. Beide boeken bevatten heel wat boeiend materiaal, maar voor de paradigmawissel die Smith bepleit, liggen er mijns inziens onvoldoende argumenten op tafel. Ook Smith lijkt dit overigens zelf aan te voelen: terwijl het boek polemisch opent en het vervolg aangekondigd wordt als een antifoucaultiaans traktaat, zien we Smith op latere momenten toch terugkrabbelen (bijvoorbeeld p. 33, 59, 81 en 176). Dit gebeurt het meest uitgesproken aan het einde van het boek. Hier pleit Smith plots voor een 'verzoening' en een 'compromis' tussen de foucaultiaanse en durkheimiaanse posities (p. 179).
Ten dele heeft dit te maken met de scheeftrekking in de keuze van de gevalstudies. De cases die Smith selecteert, lenen zich – zoals hij ook zelf toegeeft – goed voor het type van sociologiebeoefening dat hij voorstaat: het is niet toevallig dat drie van de vijf cases betrekking hebben op de doodstraf (publieke terechtstellingen, guillotine en elektrische stoel), de meest tot de verbeelding sprekende straf uit de mensengeschiedenis. Hetzelfde geldt voor het boek van Brown: ook haar cases hebben van nature een hoog spektakelgehalte. Voor andere strafpraktijken – bijvoorbeeld geldboetes, transacties, dagdagelijkse vrijheidsberoving,

werkstraffen, leerstraffen, verbeurdverklaringen, bemiddeling, enzovoort – is de voorgestelde culturele slingerbeweging wellicht veel minder aangewezen. Zoals Smith ook toegeeft aan het einde van het boek: 'Parking tickets, it should be said, are annoying but not evil, mysterious, degrading, or polluting' (p. 176).
In het licht daarvan is het ook bijzonder spijtig dat Smith zijn culturele benadering presenteert als het alternatief voor de foucaultiaanse kijk. Hierdoor worden de opties gereduceerd tot ofwel A, ofwel B. Dit leidt ertoe dat er nauwelijks aandacht is voor het werk dat in het kielzog van Norbert Elias tot stand kwam. In een eindnoot (p. 189) schrijft Smith dat een gedegen vergelijking tussen Durkheim en Elias welkom zou zijn. Hij suggereert daarbij het volgende: '(...) I would contend that Elias provides an elaboration to Durkheim rather than a rival hypothesis. Consequently much of the Elias-inspired literature on punishment can be reread through a Durkheimian lens.' Als lezer had ik toch gehoopt dat hij deze stelling ietwat diepgravender zou uitwerken. Hetzelfde geldt overigens voor de kritische traditie in de lijn van Rusche en Kirchheimer: ook daar besteedt Smith nauwelijks aandacht aan. Kortom: door de bestraffingssociologie voor te stellen als bestaande uit twee exclusieve posities – Foucault of Durkheim – laat hij heel wat van de rijkdom die daartussen ligt en die intussen deel uitmaakt van het strafsociologische acquis, links liggen.

Literatuur

Alexander, J.C. & P. Smith, 'The strong program in cultural sociology', in: J. Turner (red.), *The handbook of sociological theory*, New York etc.: Kluwer Academic/Plenum Publishers 2001, <http://ccs.research.yale.edu//about/strong-program>.

Cressey, D.R., 'Hypotheses in the sociology of punishment', *Sociology and Social Research* 1955-39, p. 394-400.

Daems, T., *Making sense of penal change*, Oxford: Oxford University Press 2008.

Daems, T., *De bestraffingssociologie van David W. Garland*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2009.

Garland, D., 'Frameworks of inquiry in the sociology of punishment', *British Journal of Sociology* 1990-41(1), p. 1-15.

Howe, A., *Punish and critique. Towards a feminist analysis of penality*, Londen: Routledge 1994.

Rusche, G. & O. Kirchheimer, *Punishment and social structure*, New York: Russell and Russell 1968.

Smith, P. & J.C. Alexander, 'Introduction: The new Durkheim', in: J.C. Alexander & P. Smith (red.), *The Cambridge companion to Durkheim*, Cambridge: Cambridge University Press 2005, p. 1-37.